

دانشگاه پیام نور مشهد
دانشکده علوم پایه
گروه ریاضی

پایان نامه ارائه شده به تحصیلات تکمیلی
جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد ریاضی محض

ایده آل‌ها و زیرمدول‌های مدول ضربی

استاد راهنما:

دکتر سعید رجایی

استاد مشاور:

دکتر علی اکبر استاجی

نگارش:

مریم علی آبادی

مهر ۱۳۸۸

تقدیم به

همسر گرامی و فرزندان عزیزم

تشکر و قدردانی

حمد و سپاس شایسته خداوندی است که موهبت‌های بیکران بر بندگان ارزانی داشت و گوهر خرد در وجود آدمیان انشاء کرد و به آنها قدرت تفکر و اندیشیدن بخشید.

اکنون که به عنایات حضرت حق توانستم کار تدوین این رساله را به پایان رسانم بر خود می‌دانم از تمام عزیزانی که در این راه از مساعدت و راهنمایی‌شان بهره بردم تشکر و قدردانی نمایم. به ویژه از استاد فرزانه جناب آقای دکتر سعید رجایی که مسئولیت راهنمایی این رساله را بر عهده داشتند و از رهنمودهای علمی و نکته‌های بجای ایشان کمال استفاده را بردم همچنین استاد گرانقدر جناب آقای دکتر علی‌اکبر استاجی که به حق اگر نبود راهنمایی‌ها و دلسوزی‌های ایشان کار نگارش این پژوهش به اتمام نمی‌رسید و نیز از استاد بزرگوار جناب آقای دکتر کاظم خشایارمنش که قبول زحمت فرموده و داوری این پایان‌نامه را به عهده گرفتند، صمیمانه سپاس‌گزاری نموده، از خداوند طلب عزت و سربلندی در عرصه علم و پژوهش برای این بزرگواران را دارم.

در پایان وظیفه‌ی خود می‌دانم سپاس صمیمانه‌ام را تقدیم پدر و مادر عزیزم نمایم که همواره و بی‌دریغ مرهون الطافشان بودم.

چکیده

درسراسر این پایان نامه R را حلقه‌ی جابجایی یکدار و M را R -مدول یکانی در نظر می‌گیریم. اگر برای هر زیرمدول N از M ، ایده‌آلی مانند I از R موجود باشد به قسمی که $N = IM$ ، در این صورت M را مدول ضربی می‌نامیم.

فرض کنیم که M ، R -مدول ضربی غیر صفر باشد، آن گاه ثابت می‌کنیم که:

(۱) یک دوسویی از $N(M) \cap V(\text{ann}_R(M))$ به $\text{Spec}_R(M)$ وجود دارد و در حالت خاص دوسویی از $N(M) \cap \text{Max}(R)$ به $\text{Max}_R(M)$ موجود است.

$$N(M) \cap V(\text{ann}_R(M)) = \text{Supp}(M) \cap V(\text{ann}_R(M)) \quad (۲)$$

(۳) برای هر ایده‌آل I از R ، $P \in N(M) \cap V(\text{ann}_R(M))$ ، $(\sqrt{I} + \text{ann}_R(M))M :_R M = \bigcap_{P \in N(M) \cap V(\text{ann}_R(M))} P$.

سپس ایده‌آل $\theta(M) = \sum_{m \in M} (Rm : M)$ ، از R را که در مطالعه‌ی مدول‌های ضربی مفید است را در نظر گرفته و در اثبات نتایج زیر از آن کمک می‌گیریم. فرض کنیم $P \in \text{Spec}(R)$ و M ، R -مدول غیر صفری باشد که در شرایط زیر صدق می‌کند:

(۱) M ، مدول ضربی متناهیاً تولید شده است.

(۲) PM ، مدول ضربی است.

(۳) برای هر عدد صحیح مثبت n ، $P^n M \neq P^{n+1} M$.

آن گاه:

$$\bigcap_{n=1}^{\infty} (P^n + \text{ann}_R(M)) \in V(\text{ann}_R(M)) = \text{Supp}_R(M) \subseteq N(M)$$

واژه‌های کلیدی:

زیرمدول اول – زیرمدول ماکسیمال – مدول متناهیاً تولید شده – مدول ضربی .

فهرست مندرجات

۱	تعاريف و قضايای مقدماتی	۱
۲	۱.۱ مدول	۲
۱۰	۲.۱ موضعی سازی	۱۰
۱۴	۳.۱ حاصل ضرب تانسوری	۱۴
۱۹	۲ مفاهيم مقدماتی مدول های ضربی	۱۹
۲۰	۱.۲ تعاریف اولیه	۲۰
۳۴	۲.۲ زیرمدول های اول و ماکسیمال مدول ضربی	۳۴
۴۰	۳ مدول های ضربی	۴۰

۴۱ روابط بین ایده آل‌ها و زیرمدول‌ها	۱.۳
۵۶ مجموع و اشتراک زیرمدول‌ها	۲.۳
۶۸ ایده آل $\theta(M)$	۳.۳
۸۲ نمادها و نشانه‌ها	A
۸۴ واژه نامه انگلیسی به فارسی	B
۸۹ واژه نامه فارسی به انگلیسی	C
۹۴ منابع و مأخذ	D

پیشگفتار

مدول‌های ضربی نوع خاصی از مدول‌ها هستند که از سال ۱۹۸۰ مورد توجه قرار گرفته‌اند. با گذشت چند دهه از انتشار اولین مقاله در مورد مدول‌های ضربی توسط اندرسون^۱، مطالعات و تحقیقات در مورد مدول‌ها و ایده‌آل‌های ضربی به طور چشمگیری گسترش یافت. مدول‌های ضربی توسط افرادی چون اسمیت^۲ (۱۹۸۸)، البست^۳ (۱۹۹۸)، اندرسون (۲۰۰۰) و اندرسون و الشانیافی^۴ (۲۰۰۲) بررسی شده است.

در این پایان‌نامه به مفهوم ایده‌آل‌ها و زیرمدول‌های، مدول ضربی روی حلقه‌ی جابجایی و یک‌دار می‌پردازیم. در سراسر پایان‌نامه R نمایش حلقه‌ی جابجایی و یک‌دار و M ، R -مدول می‌باشد.

این رساله مشتمل بر سه فصل است. در فصل اول تعاریف و قضایای مقدماتی را که در فصول بعد مورد استفاده قرار می‌گیرند، را بیان می‌کنیم. این فصل شامل سه بخش مدول، موضعی سازی و حاصل ضرب تانسوری می‌باشد.

فصل دوم شامل دو بخش است. در بخش اول ابتدا مدول و ایده‌آل ضربی را تعریف کرده سپس طی چند قضیه شرايطی که یک مدول به مدول ضربی تبدیل می‌شود را بیان می‌کنیم. در ادامه با قضیه‌ی مهم ۱۳.۱.۲، ثابت می‌کنیم که R -مدول وفادار M ، ضربی است اگر و تنها اگر برای هر گردایه‌ی ناتهی از ایده‌آل‌های $\{I_\lambda\}_{\lambda \in \Lambda}$ از R ، $\bigcap_{\lambda \in \Lambda} (I_\lambda M) = (\bigcap_{\lambda \in \Lambda} I_\lambda)M$ و همچنین برای هر زیرمدول N از M و ایده‌آل A از R که $N \subset AM$ ، ایده‌آل B از R موجود است که $B \subset A$ و $N \subseteq BM$. از این قضیه در اثبات قضایای فصل بعد کمک می‌گیریم. در بخش دوم این فصل،

Anderson^۱

Smith^۲

El-Bast^۳

Al-Shaniafi^۴

به بررسی زیرمدول‌های اول و ماکسیمال، مدول ضربی می‌پردازیم. نماد $N(M)$ را برای نشان دادن مجموعه‌ی تمام ایده‌آل‌های اول R که $PM \neq M$ است، به کار می‌بریم. با توجه به قضیه‌ی ۴.۲.۲، ثابت می‌کنیم که یک تناظر یک به یک و حافظ ترتیب از $N(M) \cap V(\text{ann}(M))$ به $\text{Spec}_R(M)$ وجود دارد و از آن فرم زیرمدول‌های اول مدول ضربی M را نتیجه می‌گیریم و سپس ثابت می‌کنیم که در حالت خاص تناظر یک به یکی نیز از $N(M) \cap \text{Max}(R)$ به $\text{Max}_R(M)$ وجود دارد که زیرمدول ماکسیمال، M را مشخص می‌کند.

فصل سوم که مهمترین فصل این پایان‌نامه می‌باشد مشتمل بر سه بخش است. در بخش اول روابط بین ایده‌آل‌ها و زیرمدول‌ها را بررسی می‌کنیم. در ابتدا برای ایده‌آل I و ایده‌آل ماکسیمال P از حلقه‌ی R مفاهیم I -تابی، I -دوری، P -تابی و P -دوری را تعریف کرده سپس با قضیه‌ی مهم ۶.۱.۳، رابطه‌ی بین مدول ضربی و مفاهیم فوق را اثبات می‌کنیم. یک قضیه از جبر جابجایی بیان می‌کند که رادیکال ایده‌آل I برابر با اشتراک تمام ایده‌آل‌های اول شامل I است. در ادامه‌ی بخش این قضیه را به مدول‌های ضربی تعمیم می‌دهیم. در بخش دوم این فصل با توجه به مطالب [۱۲]، به بررسی مجموع و اشتراک زیرمدول‌های، مدول ضربی می‌پردازیم و شرایطی که مجموع و اشتراک زیرمدول‌های یک مدول ضربی، ضربی می‌شوند را بررسی می‌کنیم. آخرین بخش این فصل را با تعریف ایده‌آل $\theta(M)$ از حلقه‌ی R ، شروع می‌کنیم که در مطالعه‌ی مدول‌های ضربی مفید می‌باشد و سپس برای ایده‌آل I از R ، ایده‌آل $\theta(M)$ را به $\theta(IM)$ تعمیم می‌دهیم و در نهایت قضیه‌ی ۱۲.۳.۳، را بیان و اثبات می‌کنیم تا شرایطی که تحت آن یک حلقه‌ی موضعی و نوتری به حوزه‌ی ارزیاب گسسته تبدیل می‌گردد را مشخص کنیم.

فصل ۱

تعاریف و قضایای مقدماتی

در فصل اول تعاریف و قضایایی را بیان می‌کنیم که در فصول بعد مورد استفاده قرار می‌گیرند. این فصل شامل سه بخش می‌باشد که در بخش اول تعریف مدول و قضایای مربوط به آن را آورده‌ایم، سپس در بخش دوم موضعی سازی توضیح داده شده است و در بخش سوم این فصل حاصل ضرب تانسوری و قضایایی مربوط به آن را آورده‌ایم. در اینجا لازم به ذکر است که در تمام این پایان‌نامه R نمایش یک حلقه‌ی جابجایی و یکدار است و تمامی مدول‌ها یکانی هستند.

۱.۱ مدول

در این بخش ابتدا تعریف مدول و سپس تعاریف و قضایای مقدماتی در مورد مدول‌ها را که در فصول بعد مورد استفاده قرار می‌گیرند را آورده‌ایم.

تعریف ۱.۱.۱ : فرض کنیم R یک حلقه باشد. یک R -مدول، گروهی آبدلی و جمعی مانند M ، همراه با تابعی مانند $M \rightarrow R \times M$ است که نقش (r, m) را با rm نشان داده می‌شود به طوری که به ازای هر $r, s \in R$ و $m, n \in M$

$$r(m + n) = rm + rn \quad (۱)$$

$$(r + s)m = rm + sm \quad (۲)$$

$$r(sm) = (rs)m \quad (۳)$$

هرگاه R دارای واحد 1_R بوده و به ازای هر $m \in M$ ، $1_R m = m$ ، گوئیم M یک R -مدول یکانی است.

تعریف ۲.۱.۱ : ایده‌آل P در حلقه R را اول گوئیم، هرگاه $P \neq R$ و به ازای هر ایده‌آل A و B از R که $AB \subseteq P$ نتیجه شود که $A \subseteq P$ یا $B \subseteq P$.

تعریف ۳.۱.۱ : زیر مدول N از R -مدول M را اول نامیم، هرگاه $N \neq M$ و به ازای هر $a \in R$ و $x \in M$ که $ax \in N$ نتیجه شود که $x \in N$ یا $aM \subseteq N$.

تعریف ۴.۱.۱ : مجموعه‌ی تمام ایده‌آل‌های اول حلقه R را با $Spec(R)$ نشان می‌دهیم و مجموعه‌ی تمام زیرمدول‌های اول، R -مدول M را با $Spec_R(M)$ نشان می‌دهیم و اگر R را به عنوان R -مدول

و حلقه در نظر بگیریم واضح است که:

$$\text{Spec}(R) = \text{Spec}_R(R)$$

تعریف ۵.۱.۱ : فرض کنیم N زیر مدولی از R -مدول M باشد، آن گاه $(N :_R M)$ را مجموعه‌ی $\{r \in R \mid rM \subseteq N\}$ تعریف می‌کنیم و در حالت خاص $(\circ :_R M)$ را پوچ‌ساز M نامیده و با $\text{ann}_R(M)$ نشان می‌دهیم.

تعریف ۶.۱.۱ : هر گاه $\circ = \text{ann}_R(M)$ ، R -مدول M را وفادار می‌گوییم.

قضیه ۷.۱.۱ : اگر $\{N_i\}_{i \in I}$ ، خانواده‌ای از زیرمدول‌ها و N زیرمدولی از R -مدول M باشند، آن‌گاه:

$$(1) \quad (N : M)M \subseteq N$$

$$(2) \quad \text{اگر } N_i \subseteq N_j, \text{ آن گاه } (N_i : M) \subseteq (N_j : M)$$

$$(3) \quad (\bigcap_{i \in I} N_i : M) = \bigcap_{i \in I} (N_i : M)$$

برهان : واضح است.

■

تعریف ۸.۱.۱ : ایده‌آل P از حلقه R را ماکسیمال گوئیم، هرگاه $P \neq R$ و به ازای هر ایده‌آل I

$$\text{که } P \subseteq I \subseteq R \text{ نتیجه شود که } I = P \text{ یا } I = R.$$

تعریف ۹.۱.۱ : زیر مدول N از R -مدول M را ماکسیمال نامیم، هرگاه $N \neq M$ و برای هر

$$\text{زیرمدول } K \text{ از } M, \text{ اگر } N \subseteq K \subseteq M \text{ نتیجه شود که } K = N \text{ یا } K = M.$$

تعریف ۱۰.۱.۱ : مجموعه‌ی تمام ایده‌آل‌های ماکسیمال حلقه R را با $Max(R)$ و مجموعه‌ی تمام زیرمدول‌های ماکسیمال R -مدول M را با $Max_R(M)$ نشان می‌دهیم. اگر R را به عنوان R -مدول و حلقه در نظر بگیریم، واضح است که

$$Max(R) = Max_R(R)$$

قضیه ۱۱.۱.۱ : هر ایده‌آل سره حلقه‌ی R ، مشمول در یک ایده‌آل ماکسیمال است.

برهان : به مرجع [۱۴]، فصل ۳، قضیه ۱۸.۲ رجوع شود.

■

تعریف ۱۲.۱.۱ : اشتراک تمام ایده‌آل‌های ماکسیمال حلقه‌ی R را رادیکال جیکوبسن R می‌نامیم و با $J(R)$ نشان می‌دهیم.

قضیه ۱۳.۱.۱ : رادیکال جیکوبسن R ، برابر مجموعه‌ی تمام $x \in R$ است که به ازای هر $y \in R$ ، $1 - xy$ معکوس پذیر باشد.

برهان : به مرجع [۵]، قضیه ۱.۹ رجوع شود.

■

قضیه‌ی زیر به فن دترمینان معروف است.

قضیه ۱۴.۱.۱ : اگر I یک ایده‌آل و M ، R -مدول متناهیاً تولید شده باشد که $IM = M$ ، آن‌گاه $i \in I$ وجود دارد که $(1 - i)M = 0$.

برهان : به مرجع [۱۳]، صفحه‌ی ۲۶۰، لم ۴.۷ رجوع شود.

■

لم ۱۵.۱.۱ (لم ناکایاما)^۱ فرض کنیم M, R -مدول متناهیاً تولید شده و I ایده آلی از R مشمول در $J(R)$ باشد، از $IM = M$ نتیجه می شود که $M = 0$.
 برهان: به مرجع [۵]، قضیه ۲.۶، صفحه ۲۱ رجوع شود.

■

تعریف ۱۶.۱.۱: فرض کنیم I ایده آلی از حلقه‌ی R باشد، $V(I) = \{P \in \text{Spec}(R) \mid I \subseteq P\}$ ،
 تعریف می کنیم.

تعریف ۱۷.۱.۱: فرض کنیم I ایده آلی از حلقه‌ی R باشد، آنگاه رادیکال I را با \sqrt{I} نشان داده
 و به صورت $\sqrt{I} = \{r \in R \mid \exists n \in \mathbb{N}(r^n \in I)\}$ تعریف می کنیم.

قضیه ۱۸.۱.۱: فرض کنیم P ایده آل سره‌ای از حلقه‌ی R باشد، P ، ایده آل اول است اگر و تنها
 اگر برای هر $a, b \in R$ از $ab \in P$ نتیجه شود که $a \in P$ یا $b \in P$.
 برهان: به مرجع [۱۴]، صفحه ۱۹۶ قضیه ۱۵.۲ رجوع شود.

■

تعریف ۱۹.۱.۱: زیرمجموعه‌ی S از حلقه‌ی R بسته‌ی ضربی نامیده می شود هرگاه:

$$(۱) 1 \in S$$

$$(۲) \text{ اگر } s_1, s_2 \in S \text{ آنگاه } s_1 s_2 \in S.$$

قضیه ۲۰.۱.۱: هرگاه S زیرمجموعه‌ی بسته‌ی ضربی از حلقه‌ی R و جدا از ایده آل I باشد،
 آنگاه ایده آلی مانند P وجود دارد که در مجموعه‌ی تمام ایده آل‌های R که جدا از S و شامل I
 هستند، ماکسیمال است. به علاوه، هر چنین ایده آلی اول می باشد.

^۱Nakayama's lemma

برهان : به مرجع [۱۴]، صفحه ۵۸۸ قضیه ۲.۲ رجوع شود.

■

قضیه ۲۱.۱.۱ : فرض کنیم I ایده آلی از R باشد، آن گاه داریم:

$$\sqrt{I} = \bigcap_{P \in V(I)} P$$

برهان : به مرجع [۱۴]، صفحه ۵۹۱، قضیه ۶.۲ رجوع شود.

■

قضیه ۲۲.۱.۱ : اگر $\{I_\lambda\}_{\lambda \in \Lambda}$ ، خانواده‌ای از ایده آل‌های حلقه‌ی R باشد، آن گاه:

$$\left(\sum_{\lambda \in \Lambda} I_\lambda\right)M = \sum_{\lambda \in \Lambda} (I_\lambda M)$$

برهان : فرض کنیم $x \in \left(\sum_{\lambda \in \Lambda} I_\lambda\right)M$ ، در نتیجه $x = \sum_{i=1}^n a_i m_i$ که در آن $m_i \in M$ و همچنین

$a_i \in \sum_{\lambda \in \Lambda} I_\lambda$ از طرفی $a_i = \sum_{j=1}^k b_{ij}$ که برای $(\lambda \in \Lambda)$ ، $b_{ij} \in I_\lambda$ ، بنابراین داریم:

$$\begin{aligned} \sum_{i=1}^n a_i m_i &= \sum_{i=1}^n \left(\sum_{j=1}^k b_{ij}\right) m_i && \text{بنا به فرض ،} \\ &= \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^k (b_{ij} m_i) && \text{بنا به توزیع پذیری ضرب به جمع ،} \\ &= \sum_{j=1}^k \sum_{i=1}^n b_{ij} m_i \in \sum_{\lambda \in \Lambda} (I_\lambda M) \end{aligned}$$

در نتیجه $x \in \sum_{\lambda \in \Lambda} (I_\lambda M)$ ، بنابراین $\left(\sum_{\lambda \in \Lambda} I_\lambda\right)M \subseteq \sum_{\lambda \in \Lambda} (I_\lambda M)$.

برعکس: فرض کنیم $x \in \sum_{\lambda \in \Lambda} (I_\lambda M)$ ، پس $x = \sum_{i=1}^n a_i$ که در آن $a_i \in I_\lambda M$ ، بنابراین

عناصر $a_i \in I_\lambda M$ و $m_j \in M$ وجود دارند به طوری که $a_i = \sum_{j=1}^k b_{ij} m_j$ در نتیجه داریم:

$$\begin{aligned} \sum_{i=1}^n a_i &= \sum_{i=1}^n \left(\sum_{j=1}^k b_{ij} m_j\right) && \text{بنا به فرض ،} \\ &= \sum_{j=1}^k \left(\sum_{i=1}^n b_{ij} m_j\right) \in \sum_{\lambda \in \Lambda} (I_\lambda M) \end{aligned}$$

در نتیجه $\sum_{\lambda \in \Lambda} (I_\lambda M) \subseteq (\sum_{\lambda \in \Lambda} I_\lambda) M$ و حکم اثبات می‌شود.

■

تعریف ۲۳.۱.۱ : اگر به ازای هر زنجیر $I_1 \subseteq I_2 \subseteq \dots$ از ایده‌آل‌های R ، عددی صحیح مانند n موجود باشد که به ازای هر $i = I_n$ ، $i \geq n$ ، آن‌گاه حلقه‌ی R را نوتری نامیم.

تعریف ۲۴.۱.۱ : اگر Q ایده‌آل سره از حلقه‌ی R باشد. اگر برای هر $a, b \in R$ که $ab \in Q$ و $n \in \mathbb{N}$ ، $a \notin Q$ موجود باشد به طوری که $b^n \in Q$ ، آن‌گاه Q ایده‌آل اولیه نامیده می‌شود.

قضیه ۲۵.۱.۱ : اگر Q ایده‌آل اولیه از R باشد، آن‌گاه $P = \sqrt{Q}$ ایده‌آل اولی از R است. در این حالت Q را ایده‌آل P -اولیه از R می‌نامیم.

برهان :

به مرجع [۱۴] صفحه‌ی ۵۹۲، قضیه‌ی ۹.۲ رجوع شود.

■

تعریف ۲۶.۱.۱ : فرض کنیم I ایده‌آل سره از حلقه‌ی R باشد. یک تجزیه‌ی اولیه I برابر با اشتراک تعداد متناهی ایده‌آل‌های اولیه از R است. به عنوان مثال $I = Q_1 \cap \dots \cap Q_n$ ، که برای هر $\sqrt{Q_i} = P_i$ ، $1 \leq i \leq n$ (هر Q_i یک P_i -اولیه است). یک تجزیه اولیه I است.

قضیه ۲۷.۱.۱ : در حلقه‌ی نوتری R ، هر ایده‌آل تجزیه اولیه دارد.

برهان :

به مرجع [۵]، قضیه ۷.۱۳ رجوع شود.

■

قضیه ۲۸.۱.۱ : (اشتراک کرول) فرض کنیم I ایده‌آلی از حلقه‌ی نوتری R باشد به طوری که

$$\bigcap_{n=1}^{\infty} I^n = 0, I \subseteq J(R)$$

برهان :

به مرجع [۱۴] صفحه‌ی ۶۰۶، قضیه‌ی ۴.۴ رجوع شود.

■

نتیجه ۲۹.۱.۱ : فرض کنیم (R, P) حلقه‌ی شبه-موضعی باشد، آن‌گاه $\bigcap_{n=1}^{\infty} P^n = 0$

برهان :

بنا به قضیه‌ی ۲۸.۱.۱، واضح است.

■

قضیه ۳۰.۱.۱ : فرض کنیم R حلقه‌ی نوتری با رادیکال جیکوبسن J و M یک R -مدول متناهیاً

تولید شده باشد، آن‌گاه $\bigcap_{n=1}^{\infty} J^n M = 0$

برهان :

به مرجع [۸]، قضیه ۷۹، رجوع شود.

■

قضیه ۳۱.۱.۱ : اگر I ایده‌آل متناهیاً تولید شده و $I \subseteq \sqrt{J}$ ، آن‌گاه $n \in \mathbb{N}$ وجود دارد به طوری که

$I^n \subseteq J$

برهان :

فرض کنیم که $I = \langle x_1, \dots, x_k \rangle$. بنابراین برای هر $1 \leq i \leq k$ داریم:

$$x_i \in I \subseteq \sqrt{J} \rightarrow \exists n_i \in \mathbb{N}; x_i^{n_i} \in J$$

قرار می‌دهیم $n = n_1 + n_2 + \dots + n_k + 1$. پس $I^n = \langle x_1^{t_1} \dots x_k^{t_k}; \sum t_i = n, t_i \in \mathbb{N} \cup \{0\} \rangle$.
 اگر برای هر i ، $t_i < n_i$ آن‌گاه $\sum t_i < n$. بنابراین اگر $a = x_1^{t_1} \dots x_k^{t_k}$ به قسمی باشد که $a \in I^n$ ،
 آن‌گاه $1 \leq i \leq k$ به قسمی وجود دارد که $t_i \geq n_i$ و در نتیجه $x_i^{t_i} \in J$ ؛ یعنی $a \in J$. از این‌رو
 $I^n \subseteq J$.

■

۲.۱ موضعی سازی

در این بخش به معرفی مدول کسرها، حلقه‌ی کسرها، میدان کسرها، موضعی سازی و ارتباط آن با بخش‌های بعد می‌پردازیم.

فرض کنیم S یک زیر مجموعه‌ی بسته‌ی ضربی از حلقه‌ی R باشد رابطه‌ی \sim را روی $R \times S$

به این صورت تعریف می‌شود که به ازای هر $(a, s), (b, t) \in R \times S$

$$(a, s) \sim (b, t) \Leftrightarrow \exists u \in S; u(ta - sb) = 0$$

در این صورت \sim رابطه‌ای هم‌ارزی روی $R \times S$ است.

به ازای هر $(a, s) \in R \times S$ رده هم‌ارزی عنصر (a, s) را با $\frac{a}{s}$ و مجموعه‌ی رده‌های هم‌ارزی

رابطه \sim را با $S^{-1}R$ نمایش می‌دهیم. مجموعه $S^{-1}R$ ، متشکل از رده‌های هم‌ارزی رابطه \sim ، تحت

اعمال جمع و ضرب که به صورت زیر تعریف می‌شوند حلقه‌ای جابجایی و یک‌دار است.

$$\frac{a}{s} + \frac{b}{t} = \frac{at + bs}{st}$$

و

$$\frac{r}{s} \cdot \frac{b}{t} = \frac{rb}{st}$$

که در آن $r, a, b \in R$ و $s, t \in S$. $S^{-1}R$ حلقه‌ی کسرها، R نسبت به S نامیده می‌شود.

عضو خنثی در این حلقه $\frac{0}{1}$ و عضو یکه آن $\frac{1}{1}$ است که به ازای هر $s \in S$ با $\frac{0}{s}$ و $\frac{s}{s}$ برابر

هستند.

حال به تعریف مدول کسرها می‌پردازیم. فرض کنیم S یک زیر مجموعه‌ی بسته‌ی ضربی از

حلقه‌ی R و M یک R -مدول باشد. رابطه‌ی \sim را روی $M \times S$ ، به صورت زیر تعریف می‌کنیم

که به ازای هر $(m_1, s_1), (m_2, s_2) \in M \times S$:

$$(m_1, s_1) \sim (m_2, s_2) \Leftrightarrow \exists u \in S; u(m_1 s_2 - m_2 s_1) = 0$$

در این صورت \sim رابطه‌ای هم‌ارزی روی $M \times S$ است. به ازای هر $(m, s) \in M \times S$ رده هم‌ارزی عنصر (m, s) را با $\frac{m}{s}$ و مجموعه‌ی رده‌های هم‌ارزی \sim را با $S^{-1}M$ نمایش می‌دهیم. مجموعه $S^{-1}M$ متشکل از رده‌های هم‌ارزی رابطه \sim تحت اعمال جمع و ضرب که به صورت زیر تعریف می‌شوند، مدولی روی حلقه‌ی $S^{-1}R$ می‌باشد.

$$\frac{m_1}{s_1} + \frac{m_2}{s_2} = \frac{m_1 s_2 + m_2 s_1}{s_1 s_2}$$

و

$$\frac{r}{s} \cdot \frac{m_1}{s_1} = \frac{r m_1}{s s_1}$$

که در آن $s, s_1, s_2 \in S$ و $m_1, m_2 \in M$ و $r \in R$. $S^{-1}R$ -مدول $S^{-1}M$ ، مدول کسرهای M نسبت به S نامیده می‌شود. عنصر صفر این مدول $\frac{0}{s}$ است که به ازای هر $s \in S$ با $\frac{0}{s}$ برابر می‌باشد. لازم به ذکر است که $S^{-1}M$ با عمل زیر، یک R -مدول است.

$$R \times S^{-1}M \rightarrow S^{-1}M$$

$$\left(r, \frac{m}{s}\right) \rightarrow \frac{r m}{s}$$

تعریف ۱.۲.۱ : فرض کنیم P یک ایده‌آل اول از حلقه‌ی R باشد. اگر $S = R \setminus P$ ، آن‌گاه حلقه‌ی $S^{-1}R$ را با نماد R_P و مدول $S^{-1}M$ را با M_P نمایش می‌دهیم. فرض کنیم $H = \{\frac{a}{s} \mid a \in P, s \in R \setminus P\}$. به‌وضوح H یک ایده‌آل از R_P و نیز تنها ایده‌آل ماکسیمال حلقه‌ی R_P است و از این‌رو R_P یک حلقه‌ی موضعی است.

تعریف ۲.۲.۱ : فرآیند تبدیل R به R_P را موضعی‌سازی R در P نامند.